

DE GEKWEekte VOLVARIA

Drs. H. R. VISSCHER

(Proefstation voor de Champignoncultuur te Horst)

De rijstchampignon, enkele vliezen (volvae) zijn reeds opengebarsten.

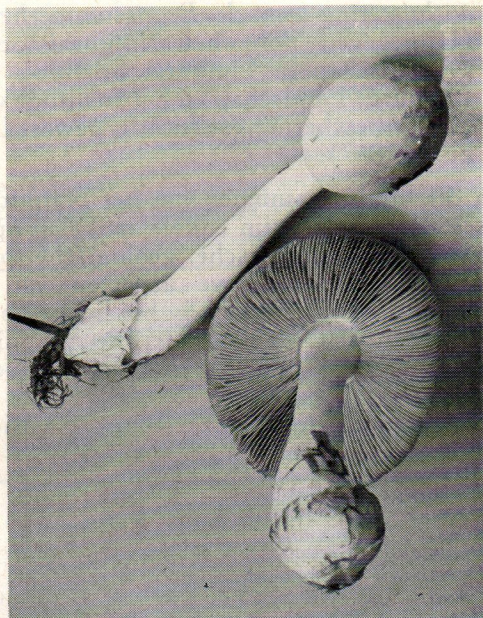
Zoals u heeft kunnen vernemen van de televisie en uit enkele kranten, zijn wij er op het Proefstation in geslaagd, een nieuwe paddestoel te kweken en wel *Volvariella volvacea*. Het is een tropische soort, die gekweekt wordt in allerlei landen in Z. O. Azië: Philippijnen, Formosa, Thailand en Indonesië; in deze landen worden ze gekweekt op bosjes stro van de rijstplant. De vroegere Indische Nederlanders blijken hem te kennen onder de maleise naam: „djamoer padi” d.i.: rijstpaddestoel of rijstchampignon en voorzover ze hem kennen, vinden ze hem erg lekker. De Nederlanders die ze tot nu toe gegeten hebben zijn het daar volko-

men mee eens: hij is wat geuriger en heeft wat meer smaak dan de gekweekte champignon.

Vroeg in deze warme zomer hebben wij enige exemplaren in het wild gevonden. Volgens de literatuur blijkt deze soort in Europa heel zeldzaam te zijn, waarschijnlijk is het hier te koud. Van deze wilde exemplaren hebben we cultures gemaakt op agar en daarna, net als bij de champignon, broed. Daarmee hebben we een kweekcel op het Proefstation gevuld op een soort compostsubstraat, waar we nog veel mee moeten experimenteren, voordat we tot een definitieve samenstelling kunnen overgaan.

De temperatuur wordt gehandhaafd op circa 30°C, de rel. vochtigheid op 90-95% en de resultaten tot nu toe geven ons alle aanleiding om het onderzoek voort te zetten.

Ruim een week na het enten, (hierbij wordt het mycelium als broedkorrels in de bedden gebracht) waren de eerste witte speldenknopjes te zien. Een dergelijk stadium bereikt de gekweekte champignon pas 3 weken na het enten. Drie dagen later waren die eerste puntjes al zo groot als een kievitseï en nog een dag later waren 's morgens de eerste eieren gebarsten, terwijl 's avonds de steel en de hoed zich al ontplooid hadden.

Rijstchampignon in volle ontplooiing.

Zoals u misschien weet, komen de champignons in z.g. vluchten: een heleboel tegelijk, dan een aantal dagen niets en dan weer een overdadige oogst. Ook bij de *Volvaria*'s hebben we al kunnen zien, dat ze in vluchten optreden. We hebben op het Proefstation nu de 2e vlucht achter de rug, waarbij de opbrengsten variëren van ruim 1 tot bijna 4 kg/m², afhankelijk van de behandeling. We mogen dus in eerste instantie niet klagen, ofschoon we er van overtuigd zijn dat dit resultaat nog voor veel verbetering vatbaar is.

LIMBURGENSIA

Ons Krijtland Zuid-Limburg II. Geologische geschiedenis van Zuid-Limburg door B. J. Romein. Wetenschappelijke Mededelingen van de Kon. Nederl. Natuurhistorische Vereniging no. 61, 1966.

Evenals *Ons Krijtland Zuid Limburg I: Van Epen naar Vaals. geologie van een toeristenweg.* door W. M. Felder is dit tweede deeltje uitgegeven in samenwerking met het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg, de Nederlandse Geologische Vereniging en het Natuurhistorisch Museum. Het behandelt achtereenvolgens het Carboon, Krijt, Tertiair en Kwartair, alsmede de „oude” en „jonge” tektoniek van Zuid Limburg, en is verlicht met tal van foto's en tekeningen. (Prijs f 3,75, voor leden Natuurhistorisch Genootschap f 3.—; te bestellen door het bedrag te storten op postrekening 13028, Bureau Kon. Ned. Natuurhist. Ver. te Hoogwoud (N.H); prijs deel I resp. f 2,75 en f 2,25).

Het Savelsbos. Bosgezelschappen en bodem. door J. M. M. van den Broek en W. H. Diemont. Verslagen van Landbouwkundige Onderzoekingen 682. Wageningen, 1966.

De uitgave kwam tot stand door samenwerking van de Stichting Bodemkartering, het R.I.V.O.N. en het Centrum voor Landbouwpublicaties en landbouwdocumentatie.

Na een algemene inleiding volgen achtereenvolgens uitvoerige beschrijvingen van het winter-eiken-berkenbos en het eiken-haagbeukenbos van het zuidlimburgse krijt- en lössdistrict in het algemeen en van het Savelsbos en de Trichterberg in het bijzonder. De studie over de bodem van het natuurreservaat Savelsbos wordt besloten met een hoofdstuk over de relatie tussen genoemde bodem en de aldaar voorkomende bosgezelschappen, welke gegevens zeer overzichtelijk verwerkt zijn in 2 bijgevoegde kaarten in kleurendruk. Het boek is rijk geïllustreerd. (Pudoc. Wageningen; prijs f 9,50).

Wandelkaart van het Drielandenbos. uitgegeven door Staatsbosbeheer en A.N.W.B., in samenwerking met belgische en duitse

bosbouwkundige en toeristische instanties.
(Voetspoor no. 8).

De kaart is uitgevoerd in kleurendruk, schaal 1:25000 en verstrekt alle gewenste informaties; bovendien zijn er een aantal wandelroutes op ingetekend. (Bij A.N.W.B. en V.V.V.-kantoren; prijs f 1.—).

Geologie en Biologie van Zuid-Limburg. Gids voor het Natuurhistorisch Museum te Maastricht, 1967.

Na een uiteenzetting over de indeling van het gebouw worden enkele stukken en de maquettes uit de geologische collecties besproken in het hoofdstuk dat handelt over de geologie van Limburg. Daarna volgt een uitvoerige beschrijving van het aanwezige fossielenmateriaal uit de diverse aardlagen; tot slot valt de recente flora en fauna te bestuderen in het hoofdstuk over de natuurlijke levensgemeenschappen in Zuid-Limburg, waarbij aan de planten uit de botanische tuin en aan het materiaal uit de insecten-, vogel- en zoogdierenverzamelingen een belangrijke plaats is ingeruimd.

(Bij Natuurhistorisch Museum, Maastricht; prijs f 2.50; voor leden N. H. G. f 2.25).

Limburgse Landschappen. Gids voor Natuur- en landschapsschoon in de provincie Limburg (Stichting het Limburgs Landschap, 1967).

De heren P. P. Christiaens, P. J. van Nieuwenhoven, D. C. van Schaik en A. Smeets, samenstellers van dit handboek geven in deze gids een inventarisatie van alle terreinen in de provincie Limburg die uit landschappelijk en natuurhistorisch oogpunt van belang zijn; de terreinen zijn op diverse kaarten ingetekend en achter in het boek alfabetisch geregistreerd.

Uitvoerig zijn beschreven de bezittingen die het Limburgs Landschap in eigendom heeft; doch ook eigendommen die in handen van particulieren of overheid zijn, worden met enkele regels nader aangeduid.

(Bij Secretariaat Stichting Limb. Landschap, Deken van Oppensingel 23, Venlo en Natuurhistorisch Museum, Maastricht; prijs f 3.—).

Epen..... en zijn geheimen, door R. W. Jongmans, Prof. Dr. W. J. Jongmans, Dr. S. J. Dijkstra (uitgeverij E. van Aelst, Maas-tricht, 1967).

Dit voor ons land zo paradijselijk plekje wordt in deze wandelgids in alle facetten nader bestudeerd aan de hand van een korte algemene inleiding, gevolgd door een drietal wandelingen waarbij men de beschreven geologische en floristische bezienswaardigheden als het ware op de voet kan volgen. Een losse wandelkaart van Epen en omgeving is toegevoegd.

(Verkrijgbaar in de boekhandel; prijs f 4.50).

De ontluistering van de Brunssummerheide. (Uitgegeven door het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg, Stichting Het Limburgs Landschap en het Instituut voor Natuurbeschermingseducatie, gewest Limburg; 1967).

In dit Limburgnummer van het Natuurhistorisch Maandblad zijn enkele artikelen opgenomen over de floristische, geologische, prae-historische en recreatieve aspecten van de Brunssummerheide, gezien in het licht of beter in de schaduw van de ontluistering. Als bijlage is een overzichtskaart van het gebied toegevoegd.

(Bij Natuurhistorisch Museum, Maastricht; prijs f 2.50; voor leden N.H.G. f 2.—).

BOEKBESPREKING

De Nederlandse Lycaenidae met gegevens over de biologie en de vliegplaatsen door N. W. Elfferich. Wetensch. Med. No 66 van de K.N.N.V. 44 bladzijden met 13 fig., 25 foto's en 24 overzichtskaarten van de vliegplaatsen. Prijs f. 3,50, maar voor de leden van de K.N.N.V. en N.E.V. f. 3,—. Te bestellen door overschrijving of storting van het bedrag op postrekening 13028 van het Bureau van de K.N.N.V. te Hoogwoud met vermelding: Wetensch.-Med. no 66.

Na een algemene inleiding tot de *Lycaenidae* (vlinder, ei, rups, pop) worden besproken: geluidsproductie van de poppen — myrmecofilie — overzicht van de behandelde *Lycaenidae* — determineertabellen — biologisch gedeelte — summary — literatuuroverzicht — index der soorten — overzichtskaarten van vliegplaatsen.

Gezien het onderzoek naar de organen voor geluidsproductie van de poppen is het van belang alle lege pophuiden te bewaren voor onderzoek. Daarom vraagt de schrijver de kwekers van *Lycaenidae* de pophuiden op te zenden. Zijn adres is: Mathenesserdijk 95 b, Rotterdam-7.

K.